

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z powództwa T. P.

przeciwko G. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.,

S. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.,

S. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 10 czerwca 2026 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 lutego 2024 r., sygn. akt VI Pa 34/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej spółki G. Sp. z o. o. w W. kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 27 lutego 2024 r., VI Pa 34/23, w sprawie z powództwa T. P. przeciwko G. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., S. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i S. spółce z ograniczoną

odpowiedzialnością w W., oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z 17 maja 2023 r., IV P 129/21, oddalającego powództwo o zapłatę dodatku za pracę w porze nocnej.

Powód wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną zaskarżając ten wyrok w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona z dwóch przyczyn. Po pierwsze w ocenie skarżącego Sąd odwoławczy rozpoznając apelację strony powodowej nie rozpoznał wszystkich zarzutów apelacji. Sąd w żaden sposób nie rozstrzygnął bowiem zgłaszanego przez stronę powodową zarzutu dotyczącego ustalenia „prawdziwego pracodawcy” i konieczności dla jego ustalenia dokonania odpowiedniej wykładni przepisów prawnych pozwalającej przeciwdziałać nadużywaniu podmiotowości prawnej przez pozwanych w zakresie swobody tworzenia podmiotów, tj. zarzutu naruszenia prawa materialnego w postaci art. 3 k.p. w związku z art. 8 k.p. Po drugie, w ocenie skarżącego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie wynika z faktu, że „sąd uznał cały materiał dowodowy za wiarygodny uznania, iż sposób realizacji stosunku prawnego przez powoda jest sprzeczny z istotą pracowniczego zatrudnienia i cechami istotnymi dla stosunku pracy”.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi w innym składzie; przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienia liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia zasądzającego należność tytułem zwrotu kosztów procesu do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany G. sp. z o.o. wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak wskazanej przez powoda przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 czerwca 2022 r., II USK 549/21, LEX nr 3453130; z 14 września 2016 r., V CSK 143/16, LEX nr 2135552; z 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, LEX nr 2069457; z 1 grudnia 2015 r., I PK 71/15, LEX nr 2021944).

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłankach z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – oczywista zasadność.

Ustosunkowując się do przywołanej przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy stwierdzić, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego przesłanka ta wynika zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie*

naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, czy wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Przy czym przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia.

Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Skarżący musi więc wykazać, że następstwa wytkniętej w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju (bądź skali), że kształtowały one lub współkształtowały treść kwestionowanego w sprawie orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997 nr 6-7, poz. 82; 24 października 2006 r., II PK 38/06, LEX nr 950620 oraz wyroki Sądu Najwyższego z: 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971; 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07, LEX nr 863973; 16 czerwca 2011 r., III UK 213/10, LEX nr 950436) oraz wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy i przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone. A zatem, skoro uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania odwołujące się do przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., powinno koncentrować się na wykazaniu "oczywistości" zasadności skargi, to nie może sprowadzać się do odwołania się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych bądź też do ich powtórzenia choćby nawet w zmodyfikowanej

formie, ani być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17, LEX nr 2500419).

Uwzględniając powyższe wytyczne należy wskazać, że skarżący nie zdołał wykazać tak rozumianych przesłanek przedsądu.

Skarżący stawia zarzut nierozpoznania wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji, twierdząc, że zarzut ten dowodzi oczywistej, widocznej *prima facie*, kwalifikowanej wady zaskarżonego orzeczenia. Okoliczność, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera szczegółowej analizy każdego z zarzutów apelacji, nie prowadzi do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest oczywiście wadliwe. Z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 22 sierpnia 2018 r., III UK 119/17, LEX nr 2542602; postanowienie Sądu Najwyższego z 10 lipca 2019 r., III PK 139/18, LEX nr 2692800; postanowienie Sądu Najwyższego z 9 grudnia 2015 r., II CSK 265/15, LEX nr 2148629). Zarzut skarżącego w konfrontacji z treścią uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie pozwala na stwierdzenie, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał zarzutów apelacji, a przez to w sposób oczywisty i kwalifikowany naruszył prawo.

Odnosząc się do drugiego z argumentów mających świadczyć o potrzebie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy podkreślić, że zasadnicze znaczenie w procesie sądowego badania, czy dany stosunek prawny jest stosunkiem pracy, ma ustalenie faktyczne, czy praca wykonywana w ramach analizowanego stosunku prawnego rzeczywiście ma cechy wymienione w art. 22 § 1 k.p. W tym celu bada się okoliczności i warunki, w jakich dana osoba wykonuje czynności na rzecz innego podmiotu prawa i dopiero w wyniku tego badania (poczynienia stosownych ustaleń) rozstrzyga się, czy czynności te świadczone są w warunkach wskazujących na stosunek pracy. W wyroku z 10 kwietnia 2018 r., II UK 10/17 (LEX nr 24900052), Sąd Najwyższy uwypuklił, że przyjęcie koncepcji

pracowniczego zatrudnienia musi graniczyć z pewnością, że w sprawie doszło do świadczenia pracy podporządkowanej, niezależnie od jego nasilenia i rodzaju.

Sąd ocenia zatem, czy zebrane dowody ujawniają właściwości świadczenia pracy. W sytuacji, gdy dostrzeża atypowe formy wykonywania pracy (brak podporządkowania, ciągłości świadczenia pracy), to zanegowanie tytułu pracowniczego ubezpieczenia nie tylko nie sprzeciwia się prawu, ale odpowiada jego treści (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 września 2022 r., II USK 667/21, LEX nr 3416129).

W rozpoznawanej sprawie Sąd drugiej instancji uznał, że w stanie faktycznym sprawy nie została spełniona jedna z konstytutywnych i podstawowych cech stosunku pracy przewidziana w art. 22 § 1 k.p., jaką jest wykonywanie pracy podporządkowanej. Za sprzeczny z cechami istotnymi stosunku pracy Sąd odwoławczy uznał sposób realizacji omawianego stosunku prawnego, z uwagi na okoliczność, że wynagrodzenie wypłacane było za pracę wykonaną, ponadto strony miały swobodę w ustalaniu grafiku oraz nie było konieczności osobistego świadczenia pracy.

Sposób motywowania przez autora skargi kasacyjnej jej oczywistej zasadności sprowadza się do polemiki z poczynionymi przez Sąd drugiej instancji ustaleniami faktycznymi. Tymczasem w myśl art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarżący w istocie kwestionuje zatem dokonaną przez Sąd ocenę dowodów i wynikające z niej ustalenia faktyczne, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Podkreślić należy, że pod pretekstem kwalifikowanego naruszenia prawa materialnego nie można zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów.

Wobec niewykazania przez skarżącego powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach orzeczono w oparciu o art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c.

[a.ł.]

